

SXEDIO.GJ9

22.8.1954: Ο ΜΑΚΑΡΙΟΣ ΖΗΤΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΓΕΝΙΚΟ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ ΟΠΩΣ Η ΠΡΟΣΦΥΓΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΠΕΡΙΛΗΦΘΕΙ ΣΤΗΝ ΕΝΑΤΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ

Η κατάθεση της προσφυγής για την Κύπρο από την Ελληνική Κυβέρνηση στα Ηνωμένα Έθνη, από την Ελληνική Κυβέρνηση στις **20** Αυγούστου **1954**, συνοδεύθηκε με δηλώσεις στην Αθήνα και τη Νέα Υόρκη και με ενέργειες του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου στην Κύπρο.

Στην Αθήνα ο υπουργός Εξωτερικών Στέφανος Στεφανόπουλος εξέφρασε την πεποίθηση ότι τα Ηνωμένα Έθνη θα αποδώσουν δικαιοσύνη στον Κυπριακό λαό.

Εξάλλου ο Γενικός Διευθυντής του υπουργείου του Αλέξης Κύρου, μιλώντας σε δημοσιογραφική διάσκεψη, καθώς έξω φοιτητές που είχαν οργανώσει συλλαλητήριο υπέρ της Κύπρου φώναζαν συνθήματα για την ένωση, είπε ότι η Ελλάδα θα δεχόταν διμερείς συνομιλίες με την Αγγλία αν κάτι τέτοιο σύστηναν τα Ηνωμένα Έθνη.

Ο Κύρου εξήγησε επίσης ότι με την προσφυγή της η Ελλάδα ζητούσε απλώς από τον ΟΗΕ να αναγνωρίσει ότι η διαμάχη για την Κύπρο είναι "διεθνές ζήτημα, η λύσις του οποίου θα προαγάγη την ειρήνην και ασφάλειαν".

Ο Κύρου απάντησε με με σιγουριά για ένα αμφιλεγόμενο θέμα: Τη στάση των ΗΠΑ έναντι της προσφυγής. Είπεν ότι η Ελλάδα ήταν βεβαία ότι οι Ηνωμένες Πολιτείες θα υποστήριζαν την προσφυγή της Ελλάδας.

Ελπίδες για υποστήριξη εξέφρασε και ο αντιπρόσωπος της Ελλάδας στον ΟΗΕ Ξανθόπουλος Παλαμάς:

"Εάν η Γενική Συνέλευσις ήθελε να συμφωνήσει να συζητήσει το ζήτημα, η Ελλάς ενδέχεται να ζητήσει από

την Οργάνωσιν των Ηνωμένων Εθνών να διενεργήση δημοψήφισμα επί του ζητήματος εάν η Κύπρος πρέπει να ενωθή μετά της Ελλάδας ή να παραμείνη Βρετανική αποικία.

Η αναληφθείσα υπό της Ελληνικής Κυβερνήσεως ενέργεια, δεν είναι αντιβρετανικόν διάβημα. Εις την πραγματικότητα η προσφυγή εγένετο διά να διατηρηθή η ανέκαθεν υφισταμένη φιλία μεταξύ της Ελλάδος και της Βρετανίας. Υπάρχει έντονος αντίδρασις εις την Ελλάδα κατά της αναπτυχθείσης εν Κύπρω βρετανικής πολιτικής. Η Ελλάς ελπίζει ότι τα Ηνωμένα Έθνη θα την βοηθήσουν εις την επίλυσιν της καταστάσεως δεδομένου ότι αι ελληνοβρετανικάί σχέσεις αρχίζουν να ασθενούν. Μεταβαίνομεν εις τον ιατρόν, εις την παρούσαν δε περίπτωσιν ο ιατρός είναι τα Ηνωμένα Έθνη.

Ελπίζομεν ότι οι Βρετανοί φίλοι μας θα κατανοήσουν, ότι ακολουθούμεν πολιτικήν, η οποία πράγματι είναι φιλοβρετανική, την αντιβρετανικήν πολιτικήν, ασκεί το Υπουργείον Αποικιών. Η βρετανική Κυβέρνησις ικανοποίησε τα αιτήματα των Ινδιών, του Πακιστάν της Κεϋλάνης και της Βιρμανίας".

Σε σχετική ερώτηση ο Παλαμάς απάντησε:

"Η Ελλάς διά της παραπομπής του ζητήματος εις τα Ηνωμένα Έθνη δεν διατυπώνει αξίωσιν επί της κυριαρχίας της Κύπρου. Παν ό,τι ζητούμεν είναι ελευθερία διά την Κύπρον. Εις τον λαόν της Κύπρου εναπόκειται ν' αποφασίση εάν ελευθερία σημαίνει Ενωσιν μετά της Ελλάδος".

Στην ίδια την Κύπρο ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος έσπευσε αμέσως στις 22 Αυγούστου (ημέρα κατά την οποία έγινε η ευρεία συνάντηση στον ιερό ναό Φανερωμένης προς υποστήριξη της προσφυγής αλλά και για διαματυρία για τους αντιστασιακούς νόμους) να ενισχύσει την προσπάθεια του Παπάγου και με μια επιστολή του στο Γενικό Γραμματέα του ΟΗΕ τον πληροφορούσε ότι υποστήριζε την αίτηση της Ελληνικής Κυβέρνησης:

"Προς τον Γενικόν Γραμματέα των Ηνωμένων

Εθνών

Μέγαρον Ηνωμένων Εθνών

Νέαν Υόρκην

Κύριε,

Το Κυπριακόν ζήτημα έχει εγγραφή υπό της Βασιλικής Ελληνικής Κυβερνήσεως προς συζήτησιν εις την ενάτην σύνοδον της Γενικής Συνελεύσεως των Ηνωμένων Εθνών.

Η απόφασις των Ηνωμένων Εθνών θα επηρεάση ζωτικώς την ζωήν και το μέλλον του ελληνικού λαού της Κύπρου, του οποίου αι απόψεις δέον να ακουσθώσι και να ληφθώσιν υπ' όψιν κατά την συζήτησιν.

Εκ μέρους του Ελληνικού Κυπριακού λαού και ως εκλελεγμένος εθνικός Ηγέτης αυτού, επιθυμώ να θέσω ενώπιον υμών τα ακόλουθα:

1. Η νήσος Κύπρος είναι μη αυτοκυβερνωμένη περιοχή υπό την διοίκησιν του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας, κράτους μέλους των Ηνωμένων Εθνών.

2. Οι Έλληνες κύπριοι αποτελούντες τα **80.2%** του όλου εκ **500** χιλιάδων κατοίκων της νήσου επανειλημμένως έθεσαν ενώπιον διαδοχικών βρετανικών Κυβερνήσεων την αξίωσιν των προς αυτοδιάθεσιν και δι' ενός φανερού και αδιαβλήτου δημοψηφίσματος διενεργηθέντος την **15ην** Ιανουαρίου **1950** το **95.7%** των Ελλήνων κατοίκων ή τα **80%** του όλου πληθυσμού της νήσου, εξέφρασαν την θέλησιν των να ενσωματωθώσιν εις το Ελληνικόν Κράτος διά της οργανικής ενώσεως της νήσου μετά της μητρός Πατρίδος, της Ελλάδος. Το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος τούτου ανεκοινώθη αρμοδίως εις την Βρετανικήν Κυβέρνησιν και εις τον Γενικόν Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών, προς τον οποίον παρεδόθησαν επίσης υπό Κυπριακής αντιπροσωπείας την **26ην** Σεπτεμβρίου **1950** αι δέλτοι, αι περιέχουσας υπογραφάς όλων των ψηφισάντων κατά το εν λόγω δημοψήφισμα και αι οποίαι φυλάττονται εισέτι παρά τη Γραμματεία των Ηνωμένων Εθνών.

3. Η Βρετανική Κυβέρνησις παρά ταύτα ηρνήθη επιμόνως να σεβασθή το δικαίωμα του Κυπριακού λαού

προς αυτοδιάθεσιν.

4. Επειδή διά των άρθρων **1 (2)** και **55** του Χάρτου των Ηνωμένων Εθνών, εις τον οποίον και η Μεγάλη Βρετανία έχει την υπογραφήν της, ο σεβασμός της αυτοδιαθέσεως των λαών αναγνωρίζεται ως βασική αρχή και σκοπός των Ηνωμένων Εθνών, και

5. Επειδή η Γενική Συνέλευσις διά της αποφάσεως αυτής της **16ης** Δεκεμβρίου **1952** συνιστά ότι τα Κράτη- μέλη "δέον να υποστηρίζωσι την αρχήν της αυτοδιαθέσεως όλων των λαών και Εθνών" και "δέον να αναγνωρίζωσι και προάγωσι την πραγμάτωσιν του δικαιώματος της αυτοδιαθέσεως των λαών των μη αυτοκυβερνωμένων περιοχών, αίτινες ευρίσκονται υπό την διοίκησιν των, και δέον να διευκολύνωσι την ενάσκησιν του δικαιώματος τούτου, συμφώνως προς τας αρχάς και το πνεύμα του Χάρτου των Ηνωμένων Εθνών και την ελευθέρως εκπεφρασμένην θέλησιν των ενδιαφερομένων λαών, της θελήσεως των λαών τούτων διαπιστουμένης διά δημοψηφισμάτων ή άλλων ανεγνωρισμένων δημοκρατικών μέσων, κατά προτίμησιν υπό την αιγίδα των Ηνωμένων Εθνών", και

6. Επειδή δι' επιστολής ημών ημερομ. **24** Απριλίου **1953**, ως εκπρόσωπος του ελληνικού Κυπριακού λαού και τη αιτήσιν τούτου εκαλέσαμεν τον Κυβερνήτην της Κύπρου, ως αντιπρόσωπον της Βρετανικής Κυβερνήσεως, εν τη Νήσω, όπως προαγάγη την πραγματοποίησιν του δικαιώματος του Κυπριακού λαού προς αυτοδιάθεσιν διά της αξιοποιήσεως του αποτελέσματος του δημοψηφίσματος της **15ης** Ιανουαρίου **1950** ή όπως ευκολύνη την ενάσκησιν του δικαιώματος τούτου παρέχων εις αυτόν την ευκαιρίαν ελευθέρως εκφράσεως της θελήσεως του διά νέου δημοψηφίσματος διενεργουμένου το ταχύτερον, συμφώνως προς την προαναφερθείσαν απόφασιν των Ηνωμένων Εθνών, και

7. Επειδή δι' επιστολής αυτού, ημερομηνίας **11ης** Μαΐου **1953** ο Κυβερνήτης της Κύπρου απήντησεν ότι "η Κυβέρνησις της Αυτής Μεγαλειότητος δεν αποσκοπεί οιανδήποτε μεταβολήν εις την επί της Κύπρου

κυριαρχίαν και θεωρεί το ζήτημα ως κλειστόν, και

8. Επειδή η Βρετανική Κυβέρνησις παραβίασε περαιτέρω και έδειξε την περιφρόνησιν της προς τας αρχάς τους σκοπούς και το πνεύμα του Καταστατικού χάρτου των Ηνωμένων Εθνών και τας συστάσεις τας περιλαμβανομένας εις την προαναφερθείσαν απόφασιν της Γενικής Συνελεύσεως των Ηνωμένων Εθνών της **16ης** Δεκεμβρίου **1952** διά της δηλώσεως αυτής εις την Βουλήν των Κοινοτήτων κατά την **26ην** Ιουλίου **1954** ότι η Κύπρος ουδέποτε δύναται να ελπίζει εις πλήρη ανεξαρτησίαν, και

9. Επειδή το κεθεστώς αποικιακής δουλείας υπό το οποίον διατελεί η Κύπρος επεδεινώθη τελευταίως διά της αναβιώσεως ανελευθέρου και αντιδημοκρατικής νομοθεσίας, διά της οποίας καταπιέζεται η ελευθερία του λόγου και του τύπου και ήτις καθιστά απλήν συζήτησιν του κυπριακού ζητήματος έγκλημα "στάσεως" και αποσκοπεί εις την κατάπνιξιν της φωνής του Κυπριακού λαού, και

10. Επειδή η ως άνω πράξις αποτελεί περαιτέρω παραβίασιν και περιφρόνησιν των ιδεωδών των Ηνωμένων Εθνών, ως ταύτα εκτίθενται εις το προσίμιον του Καταστατικού των Χάρτου και εις τα άρθρα **1, 19, 20** της διακηρύξεως των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

11. Διά τούτο υποτηρίζομεν πλήρως την αίτησιν της Βασιλικής Ελληνικής Κυβερνήσεως, όπως το θέμα:

"Εφαρμογή υπό την αιγίδα των Ηνωμένων Εθνών, της αρχής ισότητος δικαιωμάτων και αυτοδιαθέσεως των λαών εις τον πληθυσμόν της νήσου Κύπρου" περιληφθή εις την ημερησίαν διάταξιν της Ενάτης Συνόδου της Γενικής Συνελεύσεως και αιτούμεθα όπως η παρούσα αίτησις όπως και το συνημμένον επεξηγηματικόν Υπόμνημα διανεμηθούν μεταξύ των Αντιπροσωπειών.

Με τας ευλογίας και τας ευχάς ημών
Ο ΑΡΧΕΙΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΕΘΝΑΡΧΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
ΜΑΚΑΡΙΟΣ Γ.

(Μεταγλώττιση)

"Κύριε,

Το Κυπριακό ζήτημα έχει εγγραφεί από τη Βασιλική Ελληνική Κυβέρνηση προς συζήτηση στην ενάτη σύνοδο της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών.

Η απόφαση των Ηνωμένων Εθνών θα επηρεάσει ζωτικά τη ζωή και το μέλλον του ελληνικού λαού της Κύπρου, του οποίου οι απόψεις πρέπει να ακουστούν και να ληφθούν υπόψη κατά τη συζήτηση.

Εκ μέρους του Ελληνικού Κυπριακού λαού και ως εκλεγμένος εθνικός Ηγέτης του, επιθυμώ να θέσω ενώπιόν σας τα ακόλουθα:

1. Η νήσος Κύπρος είναι μη αυτοκυβερνώμενη περιοχή υπό τη διοίκηση του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας, κράτους μέλους των Ηνωμένων Εθνών.

2. Οι Έλληνες κύπριοι που αποτελούν τα **80.2%** του όλου από **500** χιλιάδες κατοίκους της νήσου επανειλημμένα έθεσαν ενώπιον διαδοχικών βρετανικών Κυβερνήσεων την αξίωση τους προς αυτοδιάθεση και με ένα φανερό και αδιάβλητο δημοψήφισμα που έγινε στις **15** Ιανουαρίου **1950** το **95.7%** των Ελλήνων κατοίκων ή τα **80%** του όλου πληθυσμού της νήσου, εξέφρασαν τη θέληση τους να ενσωματωθούν στο Ελληνικό Κράτος με την οργανική ένωση της νήσου με την μητέρα Πατρίδα, την Ελλάδα. Το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος τούτου ανακοινώθηκε αρμοδίως στη Βρετανική Κυβέρνηση και στο Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών, προς τον οποίον παραδόθηκαν επίσης από Κυπριακή αντιπροσωπεία στις **26** Σεπτεμβρίου **1950** οι δέλτοι, που περιέχουν τις υπογραφές όλων όσοι ψήφισαν κατά το δημοψήφισμα και οι οποίες φυλάσσονται ακόμη από τη Γραμματεία των Ηνωμένων Εθνών.

3. Η Βρετανική Κυβέρνηση παρ' όλ' αυτά αρνήθηκε επίμονα να σεβασθεί το δικαίωμα του Κυπριακού λαού προς αυτοδιάθεση.

4. Επειδή με τα άρθρα **1 (2)** και **55** του Χάρτη των

Ηνωμένων Εθνών, στον οποίο και η Μεγάλη Βρετανία έχει την υπογραφή της, ο σεβασμός της αυτοδιάθεσης των λαών αναγνωρίζεται ως βασική αρχή και σκοπός των Ηνωμένων Εθνών, και

5. Επειδή η Γενική Συνέλευση με την απόφαση αυτή της **16** Δεκεμβρίου **1952** συνιστά ότι τα Κράτη-μέλη "πρέπει να υποστηρίζουν την αρχή της αυτοδιάθεσης όλων των λαών και Εθνών" και "πρέπει να αναγνωρίζουν και προάγουν την πραγμάτωση του δικαιώματος της αυτοδιάθεσης των λαών των περιοχών που είναι αυτοκυβερνώμενες, οι οποίες βρίσκονται υπό τη διοίκηση τους, και πρέπει να διευκολύνουν την ενάσκηση του δικαιώματος αυτού, σύμφωνα με τις αρχές και το πνεύμα του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και την εκφρασμένην ελεύθερα θέληση των ενδιαφερομένων λαών, της θέλησης των λαών τούτων διαπιστωμένης με δημοψηφίσματα ή άλλα ανεγνωρισμένα δημοκρατικά μέσα, κατά προτίμηση υπό την αιγίδα των Ηνωμένων Εθνών", και

6. Επειδή με επιστολή μας ημερομ. **24** Απριλίου **1953**, ως εκπρόσωπος του ελληνικού Κυπριακού λαού και με την αίτηση τούτου καλέσαμε τον Κυβερνήτη της Κύπρου, ως αντιπρόσωπο της Βρετανικής Κυβέρνησης, στη Νήσο, όπως προαγάγει την πραγματοποίηση του δικαιώματος του Κυπριακού λαού προς αυτοδιάθεση με την αξιοποίηση του αποτελέσματος του δημοψηφίσματος της **15** Ιανουαρίου **1950** ή όπως ευκολύνει την ενάσκηση του δικαιώματος τούτου παρέχοντας σε αυτόν την ευκαιρία ελεύθερης έκφρασης της θέλησης του με νέο δημοψήφισμα διενεργούμενο το ταχύτερο, σύμφωνα προς την προαναφερθείσα απόφαση των Ηνωμένων Εθνών, και

7. Επειδή με επιστολή του, ημερομηνίας **11** Μαΐου **1953** ο Κυβερνήτης της Κύπρου απάντησε ότι "η Κυβέρνηση της Αυτής Μεγαλειότητας δεν αποσκοπεί οποιανδήποτε μεταβολή στην κυριαρχία επί της Κύπρου και θεωρεί το ζήτημα ως κλειστό, και

8. Επειδή η Βρετανική Κυβέρνηση παραβίασε περαιτέρω και έδειξε την περιφρόνηση της προς τις

αρχές τους σκοπούς και το πνεύμα του Καταστατικού χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και τις συστάσεις που περιλαμβάνονται στην προαναφερθείσα απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών της **16** Δεκεμβρίου **1952** με τη δήλωση της στη Βουλή των Κοινοτήτων κατά τις **26** Ιουλίου **1954** ότι η Κύπρος ουδέποτε δύναται να ελπίζει σε πλήρη ανεξαρτησία, και

9. Επειδή το κεθεστώς αποικιακής δουλείας υπό το οποίο διατελεί η Κύπρος επιδεινώθηκε τελευταία με την αναβίωση ανελεύθερης και αντιδημοκρατικής νομοθεσίας, με την οποία καταπιέζεται η ελευθερία του λόγου και του τύπου και η οποία καθιστά απλή συζήτηση του κυπριακού ζητήματος έγκλημα "στάσης" και αποσκοπεί στην κατάπνιξη της φωνής του Κυπριακού λαού, και

10. Επειδή η ως άνω πράξη αποτελεί περαιτέρω παραβίαση και περιφρόνηση των ιδεωδών των Ηνωμένων Εθνών, ως αυτά εκτίθενται στο προοίμιο του Καταστατικού τους Χάρτη και στα άρθρα **1, 19, 20** της διακήρυξης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

11. Γι' αυτό υποστηρίζουμε πλήρως την αίτηση της Βασιλικής Ελληνικής Κυβέρνησης, όπως το θέμα:

"Εφαρμογή υπό την αιγίδα των Ηνωμένων Εθνών, της αρχής ισότητας δικαιωμάτων και αυτοδιάθεσης των λαών στον πληθυσμό της νήσου Κύπρου" περιληφθεί στην ημερήσια διάταξη της Ενατης Συνόδου της Γενικής Συνέλευσης και αιτούμεθα όπως η παρούσα αίτηση όπως και το συνημμένο επεξηγηματικό Υπόμνημα διανεμηθούν μεταξύ των Αντιπροσωπειών".